

Bezinning 294: Jezus' deelgenoot zijn ¹

Johannes 13,1-15 = Witte Donderdag ABC-jaar

Het Woord

Het was kort voor het pesachfeest. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat Hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan. Jezus en zijn leerlingen hielden een maaltijd. De duivel had intussen Judas, de zoon van Simon Iskariot, ertoe aangezet Jezus te verraden. Jezus, die wist dat de Vader Hem alle macht had gegeven, dat Hij van God was gekomen en weer naar God terug zou gaan, stond tijdens de maaltijd op. Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om en goot water in een waskom. Hij begon de voeten van zijn leerlingen te wassen en droogde ze af met de doek die Hij omgeslagen had. Toen Hij bij Simon Petrus kwam, zei deze: 'U wilt toch niet mijn voeten wassen, Heer?' Jezus antwoordde: 'Wat Ik doe, begrijp je nu nog niet, maar later zul je het wel begrijpen.' 'O nee', zei Petrus, 'mijn voeten zult U niet wassen, nooit!' Maar toen Jezus zei: 'Als Ik ze niet mag wassen, kun je niet bij Mij horen,' antwoordde Hij: 'Heer, dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd!' Hierop zei Jezus: 'Wie gebaad heeft, hoeft alleen nog zijn voeten te wassen, Hij is al helemaal rein. Jullie zijn dus rein – maar niet allemaal.' Hij wist namelijk wie Hem zou verraden, daarom zei Hij dat ze niet allen rein waren.

Toen Hij hun voeten gewassen had, deed Hij zijn bovenkleed aan en ging weer naar zijn plaats. 'Begrijpen jullie wat Ik gedaan heb?' vroeg Hij. 'Jullie zeggen altijd "Meester" en "Heer" tegen Mij, en terecht, want dat ben Ik ook. Als Ik, jullie Heer en jullie Meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. Ik heb een voorbeeld gegeven; wat Ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.'

Een woord bij het Woord

Johannes spreekt over 'de maaltijd', zonder te omschrijven over welke maaltijd het precies gaat. Hij veronderstelt gewoon dat iedereen weet dat het de laatste maaltijd is aan de vooravond van Jezus' lijden en dood. Men weet het van de drie synoptici. En toch zegt het kleine woordje 'de' heel veel: het is dé maaltijd van Jezus met zijn leerlingen. Zoals Jakob (Genesis 49) en Mozes (Deuteronomium 33,1-29) aan het einde van hun leven hun kinderen en vrienden samenroepen voor een afscheidsmaal en daar plechtige woorden tot hen spreken, zo doet ook Jezus met zijn leerlingen, zijn broers in de nieuwe familie van Gods Rijk. Op basis van deze maaltijd hebben christenen in de loop van de eeuwen ontelbare malen de eucharistie of het avondmaal gevierd. De eucharistie is de meest geconcentreerde ontmoeting van de christenen met hun God.

De voetwassing – zo immens eenvoudig – spreekt boekdelen. Een kind begrijpt het gebaar. Om de voeten te wassen moet men zich bukken, klein maken. Dat Jezus Christus, de Zoon van de levende

¹ Deze gebedsbezinning groeide uit de Bartimeusgroep van Herne. Met dank aan de zeven jongvolwassenen die op 10 april 2014 te Bever samenkwamen voor een lectio divina over dit evangelieverhaal.

God, zich zo klein maakt, mag ons intens ontroeren en verbazen. Hier spreekt een godsbeeld uit waar we lang over kunnen mediteren.

Tweemaal valt het woord 'herkennen'. Petrus, zo zegt Jezus, zal maar de betekenis van de voetwassing begrijpen als alles geschied is. Eerst moet Jezus dus lijden, sterven, wachten in het graf, verrijzen, verschijnen en zijn Geest zenden. Dan pas, op Pinksteren, met de hulp van de Heilige Geest kunnen ze tot inzicht komen.

Na de voetwassing stelt Jezus een indringende vraag aan de leerlingen: 'Herkennt ge wat Ik aan u gedaan heb?' Natuurlijk slaat dat op dat moment op de voetwassing. Maar Jezus heeft veel meer gedaan: hen geroepen, hen gevormd, met hen in gemeenschap geleefd, hen bemind in nederige dienstbaarheid, hun Gods Woord geopenbaard, vele tekenen gedaan ... Het is een vraag die we best ook van tijd tot tijd op ons eigen bord leggen: 'Herken ik wat Jezus voor mij gedaan heeft?' Het antwoord mag tot grote dankbaarheid leiden. Het woord 'danken' leidt ons weer binnen in het sacrament van de dankbaarheid, de eucharistie.

Het Woord in mijn leven

Welke plaats heeft de eucharistie in mijn leven? Is de eucharistie een moment dat ik Jezus Christus dank? Hoe ver ben ik gegroeid in de attitude van de 'voetwasser'? Hoe diep en breed is mijn inzicht in wat Jezus gedaan heeft en doet? Herken ik wat Jezus voor mij deed en doet?

Bidden met het Woord

Jezus Christus,
Gij zijt de Meester en Heer
die ons de voeten wast.
Tijdens de laatste maaltijd
hebt Gij ons getoond
dat Gij ons wilt dienen.
Blijf ons steeds meer omvormen
tot dienaars van elkaar.
Zend ons Uw Geest
zodat we U begrijpen.
Vervul ons hart en onze geest
met dankbare herkenning van alles
wat Gij voor ons deed en doet. Amen.

© Eric Haelvoet 2014